

Ολούς

Η Ολούς είναι μια Μινωική βυθισμένη πόλη κοντά στη σημερινή Ελούντα, στη δυτική πλευρά του κόλπου του Μεραμβέλλου, στον ισθμό της χερσονήσου της Σπιναλόγκας. Μόνο τα ερείπια μιας βασιλικής με εξαιρετικά ψηφιδωτά από τον 5ο αιώνα μπορεί κανείς να δει σήμερα, τα υπόλοιπα κτίσματα της Ολούντος βρίσκονται κάτω από τη θάλασσα.

Ιστορία

Στην ελλαδική εποχή η Ολούς εξελίχθηκε σε μία κοινωνία αφθονίας ιδιαίτερα χάρη στο διπλό λιμάνι της ενώ η πολιτική της σημασία μεγάλωνε συνεχώς. Μέσω μιας συνθήκης ανάμεσα στη Ρόδο και την Ολούντα, πιθανώς κατά το 201-200 π.Χ., η Ολούς οδηγήθηκε σε εξάρτηση από τη Ρόδο. Η Ολούς συμμάχησε επίσης με διάφορες κρητικές πόλεις, όπως η Λατώ και η Λύττος. Αρχαίοι συγγραφείς αναφέρουν ότι είχε πληθυσμό άνω των 40.000 κατοίκων.

Η Ολούς ήταν ένα είδος δημοκρατίας με δικό της νόμισμα, όπου από τη μια μεριά ήταν αποτυπωμένη η Βριτομάρτις Άρτεμις κι από την άλλη ο Δίας σε μορφή αετού, δελφινιού ή αστεριού. Οι κάτοικοι της Ολούντος λάτρευαν τον Ταλλαίο, το Δία, τον Απόλλωνα, τη Βριτομάρτιδα και τον Ασκληπιό, ο οποίος μάλιστα λέγεται πως έσωσε κάποτε την πόλη από μία άγνωστη επιδημία. Κεραμικά ευρήματα φανερώνουν ότι η ευημερία της Ολούντος συνεχίστηκε ακόμη και κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, ώσπου η Ολούς βούλιαξε εξ αιτίας σεισμικής δραστηριότητας ή εξαιτίας του δυνατού σεισμού το 365 π.Χ.

Επειδή η ανατολική πλευρά της Κρήτης βυθίστηκε στη θάλασσα, από την Ολούντα φαίνονται πλέον μόνο λίγα απομεινάρια του τείχους, τα οποία ξεπροβάλουν από τη θάλασσα. Αν κανείς βουτήξει με αναπνευστήρα σε αυτήν την περιοχή, μπορεί να δει τα θεμέλια πολλών αρχαίων σπιτιών και τα θεμέλια του παλιού τείχους του λιμανιού.

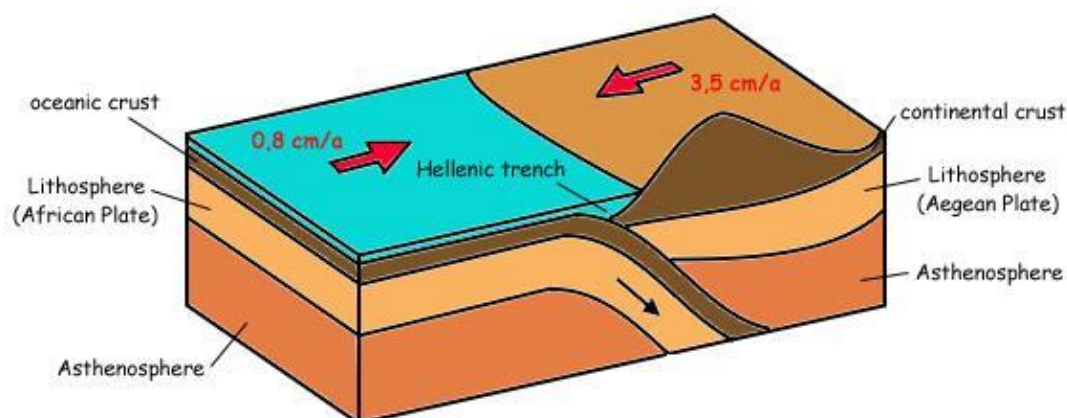
Μερικά αρχαία ευρήματα και αρχαίες επιγραφές εκτίθενται στο αρχαιολογικό μουσείο του Αγίου Νικολάου.

Γεωλογία

Η Κρήτη βρίσκεται σε μια από τις πιο ενεργές σεισμικές ζώνες ολόκληρου του μεσογειακού χώρου, ακριβώς εκεί όπου η αφρικανική πλάκα, η οποία κινείται προς τα βόρεια, σπρώχνεται κάτω από την πλάκα του Αιγαίου. Πρόκειται για την ελλαδική ζώνη διάρρηξης.

Οι ζώνες διάρρηξης περιέχουν πάντα μια ωκεάνια πλάκα η οποία βυθίζεται κάτω από μια ηπειρωτική πλάκα και χαρακτηρίζονται από έντονη ηφαιστειακή και σεισμική δραστηριότητα.

Η άκρη της ωκεάνιας πλάκας βυθίζεται με γωνία περίπου 25 – 45 μοιρών ως προς την επιφάνεια της γης. Η ταχύτητα της σύγκλισης αυτής μετρείται σε εκατοστά κι ανέρχεται σε 2 – 8 cm το χρόνο, όσο δηλαδή μεγαλώνει το νύχι ενός δακτύλου. Η σύγκλιση της ελλαδικής ζώνης διάρρηξης ανέρχεται στα περίπου 4 cm το χρόνο.

Οι δυνάμεις που ασκούνται από τη βύθιση της πλάκας στις ζώνες διάρρηξης προκαλούν ισχυρούς σεισμούς σε βάθος περίπου 30 χλμ. Κατά τη διάρκεια αυτών των σεισμών η ένταση στο φλοιό μειώνεται σε ελάχιστα δευτερόλεπτα λόγω των μεταβολών στα ρήγματα.

Αν οι σεισμοί είναι πολύ ισχυροί η επιφάνεια της γης μπορεί να υψωθεί ή να χαμηλώσει αρκετά μέτρα κι αν είναι υποθαλάσσιοι, μπορεί να προκληθεί παλιρροϊκό κύμα (τσουνάμι).

Στην ελλαδική ζώνη διάρρηξης οι πολύ ισχυροί σεισμοί είναι σπάνιοι. Ο ισχυρότερος σεισμός συνέβη στις 21 Ιουλίου 365 μ.Χ. Οι γεωλόγοι υποθέτουν ότι είχε ισχύ 8 ρίχτερ ή και μεγαλύτερη κι ότι προκάλεσε πολλές καταστροφές μεγάλου εύρους στην κεντρική και νότια Ελλάδα, στη βόρεια Λιβύη, στην Αίγυπτο, στην Κύπρο και στη Σικελία. Στην Κρήτη καταστράφηκαν σχεδόν όλες οι πόλεις.

Πολλοί αρχαίοι ιστορικοί αναφέρουν ότι την ίδια ημερομηνία ένα καταστροφικό τσουνάμι στην ανατολική Μεσόγειο προκάλεσε καταστροφές, κυρίως στην Αλεξάνδρεια και το Δέλτα του Νείλου, σκοτώνοντας χιλιάδες και παρασύροντας πλοία έως και δύο μίλια μέσα στην ξηρά, γεγονότα που χαρακτήθηκαν βαθιά στη μνήμη των αρχαίων και που δεν ξεχάστηκαν εύκολα.

Στην Κρήτη μπορεί κανείς να παρατηρήσει την ανύψωση του εδάφους στα εντυπωσιακά σημάδια της στάθμης του νερού στα παραλιακά πετρώματα. Τα σημάδια αυτά φτάνουν στα νοτιοδυτικά της Κρήτης μέχρι και 9 μ πάνω από τη σημερινή στάθμη του νερού και χαμηλώνουν συνεχώς μέχρι την κεντρική Κρήτη όπου φτάνουν το σημερινό ύψος. Στα ανατολικά της Κρήτης παρόμοια σημάδια φαίνονται μέχρι και 4 μ κάτω από την επιφάνεια του νερού.

Με τη μέθοδο του ραδιενεργού άνθρακα και με τη βοήθεια απολιθωμένων φυκιών διαπιστώθηκε ότι πριν από 1600 -1800 χρόνια το δυτικό μέρος της Κρήτης ανυψώθηκε βίαια ενώ το ανατολικό βυθίστηκε στη θάλασσα. Έτσι βούλιαξαν αρχαίες πόλεις στα ανατολικά, όπως η Ολούς, ενώ παράλληλα αρχαία λιμάνια στα δυτικά, όπως τα Φαλασάρνα, βρέθηκαν σε μεγάλη απόσταση από τη θάλασσα. Μιας και η μέτρηση αυτή συμπίπτει με τον αναφερόμενο από ιστορικούς σεισμό του 365 μΧ., υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να σχετίζονται μεταξύ τους.

Τόσο ισχυροί σεισμοί δεν ξανασυνέβησαν από τότε, αλλά μπορούν να συμβούν οποιαδήποτε στιγμή.

Για να θεωρηθεί ότι βρήκατε αυτή την κρύπτη, βγάλτε μία φωτογραφία με το GPS σας στα ερείπια της Ολούντος-προαιρετικά- κι απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- α) Πόσο είναι το μήκος του τείχους που φαίνεται πάνω από το νερό και είναι παράλληλο με το φράγμα; Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το GPS σας για να μετρήσετε.
- β) Ποιες είναι οι ενδείξεις ότι στην Κρήτη υπήρξε μετακίνηση του εδάφους;
- γ) Ποιός ρωμαίος ιστορικός περιγράφει το τσουνάμι που προκάλεσε ένας σεισμός στην Κρήτη το 365 πΧ και το οποίο προκάλεσε μεγάλες καταστροφές στην Αλεξάνδρεια;

Παρακαλούμε στείλτε τις απαντήσεις σας στο email μας (βλέπε προφίλ).

Logs χωρίς να έχουν σταλεί απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις θα διαγραφούν!

Μπορείτε να κάνετε κατευθείαν log και αν υπάρξουν προβλήματα θα επικοινωνήσουμε μαζί σας.

Παράδειγμα φωτογραφίας στην αρχαία πόλη

Τμήμα του τείχους παράλληλα στο φράγμα